

РЕЦЕНЗІЯ

на Робочу програму з навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми політичної відповідальності»,
призначеної для підготовки здобувачів вищої освіти на
третьому(освітньо-науковому) рівні на здобуття
ступеня: доктор філософії (PhD) за спеціальністю:
052 – Політологія галузі знань: 05 – Соціальні та
поведінкові науки, підготовлену кандидатом
юридичних наук Н. М. Батановою

Актуальним напрямом вітчизняної політичної науки є дослідження феномену політичної відповідальності, оскільки вона є однією з важливих та ефективних гарантій охорони демократії, прав людини, політичної системи суспільства та державно-політичного ладу. Багаторічні дискусії у політичній доктрині, а також перманентні заклики політичних лідерів щодо посилення політичної відповідальності, так і не дали очікуваних результатів на практиці. Попри це доктринальний та практичний інтерес до відповідної проблематики усе більше посилюється, оскільки вона охороняє найвищі політичні цінності та інститути, серед яких насамперед свобода, солідарність, народовладдя, а також засади політичної організації суспільства і держави, функціонування публічно-владних структур тощо.

З практичної точки зору проблема політичної відповідальності виявляється особливо гострою і важливою в кризові періоди розвитку суспільства, коли на перший план виступають політична діяльність, політичні відносини, які регулюють економічні, правові, культурні зв'язки в суспільстві, що створюють систему відповідальних взаємозалежностей у сфері цих зв'язків. Однак з початку 90-х років ХХ століття і дотепер ми спостерігаємо поступовий процес згортання соціальних, освітніх, культурних, правоохоронних та інших функцій державної влади і значне зниження політичної відповідальності державних керівників за те, що відбувається в країні – за економічні, політичні, культурні та інші соціальні процеси.

З теоретичної точки зору політична відповідальність має багато вимірів, це поняття було і сьогодні залишається вельми дискусійним. Якщо моральна відповідальність регулює в основному відносини людей на особистісному рівні, юридична – відносини між державою і громадянами щодо дотримання правових принципів та норм, то політична відповідальність стосується власне політичних суб'єктів – самої політичної системи та її елементів, державних інститутів, партій, організацій, рухів, політичних лідерів тощо. При цьому учасниками відносин політичної відповідальності є великі групи громадян або навіть і весь народ як єдине конституційне джерело влади, що робить цей вид відповідальності найбільш суспільно значимим.

Ці та інші процеси, пов'язані із демократизацією суспільства та держави, об'єктивно привели до суттєвих змін у політичній системі суспільства, що, в свою чергу, зумовило виникнення якісно нових підходів до викладання відповідних дисциплін політологічного циклу не лише для широкої студентської аудиторії, а й у процесі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах та наукових установах (PhD).

Тому підготовку рецензованої Робочої програми з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми політичної відповідальності» слід визнати актуальною та своєчасною.

У Робочій програмі відповідно до завдань та цілей навчальної дисципліни «Актуальні проблеми політичної відповідальності» закріплюються базові підходи та питання, які дозволяють розкрити актуальні проблеми сучасної політичної науки та практики.

Структурно Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми політичної відповідальності» складається з 2 змістових модулів, кожний з яких поділяється на теми, завдання для самопідготовки, а також орієнтовного списку рекомендованої літератури для її поглибленого вивчення.

Обрана автором концепція та архітектоніка Робочої програми в цілому відповідає вимогам, які пред'являються до такого роду програм, що дозволило розкрити не лише базові питання та проблеми політичної відповідальності, а й віддзеркалити актуальні та іноді спірні питання сучасної політичної науки та практики. Адже основні завдання дисципліни «Актуальні проблеми політичної відповідальності» полягають у тому, щоб надати здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) систему фундаментальних знань про політичну відповідальність, її особливості, функції та види, суб'єкти та підстави; сприяти вихованню поваги до таких фундаментальних політичних інститутів та цінностей як політична влада, свобода та демократія, а також політичних інститутів та процесів тощо; ознайомити їх із прогресивним зарубіжним досвідом становлення, розвитку і функціонування інститутів політичної відповідальності тощо.

Як висновок, зазначимо, що Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми політичної відповідальності», підготовлена Н. М. Батановою відповідає усім вимогам, які пред'являються до такого роду програм, та може бути рекомендованою до підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні на здобуття ступеня: доктор філософії (PhD) за спеціальністю: 052 – Політологія галузі знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки.

Рецензент:

доктор юридичних наук, професор,
директор Науково-дослідного центру
судової експертизи з питань
інтелектуальної власності
Міністерства юстиції України

В. Л. Федоренко

